

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In de brief van 19 december 2016 van de toenmalige minister voor Wonen en Rijksdienst aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2016/17, 28 325, nr. 162) is aangekondigd dat de minister zal overgaan tot het voorbereiden van regelgeving waarbij werkzaamheden aan gasverbrandingstoestellen en bijbehorende luchttoevoer en rookgasafvoer alleen nog mogen worden uitgevoerd door bedrijven die daarvoor erkend zijn (procescertificering).

Deze beslissing is genomen naar aanleiding van het rapport 'Koolmonoxide, onderschat en onbegrepen gevaar' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (hierna de OvV). Eén van de aanbevelingen in dit rapport is 'het instellen van een wettelijk verplichte uniforme erkenningsregeling voor alle installateurs die verbrandingsinstallaties aanleggen of onderhouden'.

2. Wie zijn betrokken?

Installatiebedrijven, monteurs van gasverbrandingsinstallaties, eigenaren en gebruikers van bouwwerken, certificeringsinstellingen.

3. Wat is het probleem?

Er vallen jaarlijks 5 tot 10 doden en ongeveer 200 gewonden door koolmonoxide. De OvV beredeneert dat de werkelijke aantallen waarschijnlijk 3 tot 5 keer hoger liggen. Het gros van de koolmonoxideongevallen in woningen wordt veroorzaakt door het handelen of nalaten van handelen door installateurs. De aanleg en het onderhoud van verbrandingsinstallaties wordt niet altijd goed uitgevoerd, waardoor ongevallen kunnen plaatsvinden, ook bij jonge en periodiek onderhouden gasverbrandingsinstallaties. Daarbij speelt vooral de vakbekwaamheid van de installateur een grote rol. De huidige vrijwillige kwaliteitslabels zoals keurmerken, erkenningen en certificeringen bieden thans te weinig garantie voor daadwerkelijk vakbekwame aanleg en veilig onderhoud door installateurs, omdat deze labels en regelingen niet of te weinig eisen stellen aan de vakbekwaamheid van de monteurs. Ook is het voor de consument lastig om de vakbekwaamheid van de monteur te beoordelen, anders dan te kiezen voor een installatiebedrijf met een keurmerk of kwaliteitslabel. Hierdoor kunnen bewoners zelf weinig doen om de veiligheid van hun installatie te waarborgen. Dit in combinatie met het feit dat koolmonoxide niet zintuiglijk is waar te nemen, leidt ertoe dat fouten vaak onopgemerkt blijven, terwijl de gevolgen groot kunnen zijn. Daarbij kunnen ook omwonenden risico lopen, bijvoorbeeld door verspreiding via collectieve rookgasafvoeren of ventilatiesystemen in gestapelde appartementencomplexen. De OvV deed daarom de aanbeveling een wettelijk verplichte erkenningsregeling voor installateurs in te stellen, waarin de vakbekwaamheid van zowel het bedrijf als de monteurs wordt geborgd.

4. Wat is het doel?

Met de introductie van een stelsel van certificering wordt beoogd de kwaliteit van werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties te verbeteren, teneinde het aantal koolmonoxideongevallen te reduceren als gevolg van het handelen of nalaten van handelen door installateurs.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zie onder 3.

6. Wat is het beste instrument?

In het stelsel moeten bedrijven die werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties willen (blijven) uitvoeren zich laten certificeren. Voor de verstrekking van het certificaat wordt de aanvrager getoetst aan een aantal eisen, die zijn opgenomen in een certificatieschema dat door de minister van BZK is aangewezen. Het is aan de marktpartijen om verdere invulling te geven aan wat die vakbekwame uitvoering exact inhoudt en dit op te nemen in de certificatieschema's. Uitgangspunt voor de invulling van het wettelijk kader is dat dit kader de publieke belangen moet borgen en tot een verbetering moet leiden van de door de OvV geconstateerde hiaten: bij werkzaamheden dient ook aandacht te worden besteed aan luchttoevoer en rookgasafvoer, het regelen van de vakbekwaamheid van de individuele installatiemonteurs, (steekproef)controles van uitgevoerd werk en mogelijkheden voor ingrijpen bij geconstateerde tekortkomingen. De basis wordt daarmee wettelijk geregeld, maar er bestaat de mogelijkheid voor certificatieschema's om in te zetten op onderscheidend vermogen ten opzichte van elkaar. Dit komt de innovatiekracht ten goede en kan bijvoorbeeld zorgen voor een evenwichtige weerspiegeling van het beroepsveld (veel eenmansbedrijven).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De uitwerking van het stelsel (in lagere regelgeving) heeft met name effect op (installatie)bedrijven die werkzaamheden aan gasverbrandingstoestellen uitvoeren en op burgers en bedrijven die gasverbrandingstoestellen in eigendom of gebruik hebben. De eenmalige en structurele regeldrukeffecten in verband met het stelsel zijn door Sira Consulting in kaart gebracht. De eenmalige regeldrukeffecten zijn de noodzakelijke handelingen waar bedrijven en overheden (alleen) bij de inwerkingtreding van het stelsel mee te maken hebben. Dit betreft bijvoorbeeld de kennisname van de wijzigingen van de regelgeving. De structurele regeldrukeffecten zijn die verplichtingen die periodiek terugkomen. Sira Consulting berekent de volgende regeldrukeffecten:

Bedrijven

Totale eenmalige regeldruk tussen de 19,6 en 23,3 miljoen euro. Installatiebedrijven dragen circa 84% van de eenmalige regeldruk, de overige eenmalige regeldruk komt voor rekening van bedrijfsmatige eigenaren van installaties.

Totale structurele regeldruk tussen de 34,5 en 37,7 miljoen euro. Deze regeldruk, die bijna geheel voor rekening van de installatiebedrijven komt, is deels bedrijfseigen. De structurele regeldruk als gevolg van het certificeringsstelsel voor bedrijven komt daardoor uit op 21,8 tot 25,0 miljoen euro. Deze regeldruk zal afnemen naarmate het aantal gasloze gebouwen toeneemt.

Voor schemabeheerders en CBI's zijn de regeldrukeffecten niet door Sira Consulting gekwantificeerd omdat zij vergoedingen ontvangen voor hun werkzaamheden van respectievelijk CBI's en installatiebedrijven (de certificaathouders).

Burgers

Totale eenmalige regeldruk 392.000 uren. Dat komt overeen met een bedrag van 5,9 miljoen euro. Structurele regeldruk 1.300 tot 2.000 uren ofwel 19.500 tot 30.000 euro.

Net zoals bij bedrijven merkt Sira Consulting op dat de structurele regeldrukeffecten afnemen naarmate het aantal gasloze gebouwen toeneemt.

Decentrale overheden

Voor decentrale overheden geldt dat er met het nieuwe stelsel geen feitelijke (nieuwe) toezichtstaak ontstaat. Daarbij wordt als gevolg van het nieuwe stelsel geen wezenlijke toename van het aantal meldingen van mogelijke overtredingen van de Woningwet of het Bouwbesluit 2012 verwacht. Voor decentrale overheden zijn daarom door Sira Consulting geen regeldrukeffecten berekend.

Rijksoverheid

De kosten voor de Rijksoverheid in verband met de beoordeling en aanwijzing van certificatieschema's en de aanwijzing van CBI's worden doorberekend aan respectievelijk schemabeheerders en CBI's. Daarnaast zal de overheid kosten maken voor het bijhouden van het openbaar register van gecertificeerde bedrijven, CBI's en certificatieschema's en voor het toezicht op het stelsel.

Er worden geen effecten verwacht voor het milieu.